

บทความวิจัย

เรื่อง ความคิดความเชื่อในพิธีกรรมการฉลองอายุของคนเกาหลี

โดย

นางสาวภัทรธีรา กัลยาวิพิงศ์

รหัสนักศึกษา 05530605

เสนอ

อาจารย์คมกฤษ อุ่ยเต็กเค่ง

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2556

หัวข้อบทความวิจัย	ความคิดความเชื่อในพิธีกรรมการฉลองอายุของคนเกาหลี
ชื่อนักศึกษา	นางสาวภัทร์ธีรา กัลยาวุฒิพงษ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	อาจารย์คมกฤช อู่เต็กแก่ง
สาขาวิชา	เอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร วิทยาเขตพระราชวังสนามจันทร์
ปีการศึกษา	2556
คำสำคัญ	พิธีกรรม, เกาหลี, ความเชื่อ

บทคัดย่อ

บทความวิจัยเล่มนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบพิธีกรรม และข้อกำหนดของพิธีกรรมฉลองอายุ และ เพื่อศึกษาความคิด ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรมในแต่ละช่วงอายุ

ผลการศึกษาพบว่า คนเกาหลีมีพิธีกรรมที่เกี่ยวกับการฉลองอายุได้แก่ พิธีแพกฮิล พิธีทล พิธีซ็องนย็อน พิธีฮวานกัม โดยการจัดพิธีกรรมเหล่านี้ได้รับอิทธิพลจากความเชื่อจากประเทศจีน และความคิด ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรม ได้แก่ ลัทธิขงจื้อ ซึ่งลัทธิขงจื้อนี้เป็นความเชื่อพื้นฐานที่สำคัญของคนเกาหลีตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน นอกจากนี้ยังมีลัทธิเต๋า ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าก็คือเทพเจ้าคุณย่า 3 องค์ ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ หรือเรื่องปีนักษัตรนั่นเอง และความคิดเรื่อง"พวกเรา" ก็ถือเป็นความคิดที่ฝังรากลึกในจิตใจของคนเกาหลีอีกด้วย

สารบัญ

	หน้า
บทนำ	
— ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
— วัตถุประสงค์ของการศึกษา	3
— ขอบเขตของการศึกษา	3
— วิธีการดำเนินการวิจัย	3
— ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	3
— เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
ผลการศึกษา	
— รูปแบบและข้อกำหนดในพิธีกรรม	9
— ความคิดความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรม	16
สรุปผลการศึกษา	21
บรรณานุกรม	23

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 เชือกคีมจูล	9
ภาพที่ 2 โต้ะบูชาเทพเจ้าคุณย่า 3 องค์	10
ภาพที่ 3 พิธีทล	13
ภาพที่ 4 สิ่งของที่ใช้ในพิธีทลจ่าปี	13
ภาพที่ 5 พิธีช้องนย็อน	15
ภาพที่ 6 พิธีชวานกับ	16
ภาพที่ 7 ธาตุทั้ง 5	20

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญ

คำว่า "พิธีกรรม" ครอบคลุมศาสตร์ กระบวนวิธีวัฒนธรรม ให้ความหมายไว้ว่า คือการกระทำที่คนเราสมมติขึ้น เป็นขั้นเป็นตอน มีระเบียบวิธี เพื่อเป็นสื่อหรือหนทางที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในสิ่งที่คาดหวังไว้ ซึ่งทำให้เกิดความสบายใจและกำลังใจที่จะดำเนินชีวิตต่อไป หรืออีกนัยหนึ่ง พิธีกรรมหมายถึง พฤติกรรมที่มนุษย์พึงปฏิบัติต่อความเชื่อทางศาสนา ไม่ว่าจะเป็นศาสนาใดๆก็ตาม ส่วนคำว่า "ฉลอง" มีความหมายในพจนานุกรมราชบัณฑิตยสถานว่า การทำบุญหรือบูชาสิ่งใดสิ่งหนึ่งเป็นงานเอ็กเกริกเพื่อแสดงความปิติยินดีในโอกาสต่างๆ ดังนั้น คำว่า "พิธีกรรมการฉลองอายุ" จึงเป็นงานที่จัดขึ้นอย่างยิ่งใหญ่โดยมีระเบียบวิธี เพื่อแสดงความยินดีที่มีอายุครบปี และอวยพรให้ผู้นั้นๆ

พิธีกรรมการฉลองอายุเป็นวัฒนธรรมประเพณีที่สืบทอดกันมาช้านาน และมีปรากฏอยู่ในหลายประเทศทั่วโลก รวมถึงประเทศเกาหลีได้ด้วยเช่นกัน ในสมัยก่อนการที่จะดำรงชีวิตอยู่ได้นั้นยากลำบากเนื่องจากวิวัฒนาการทางการแพทย์ที่ยังด้อยพัฒนา ดังนั้นถ้าผู้ใดที่สามารถเติบโตหรือมีชีวิตที่ยืนยาวจึงถือเป็นผู้ที่มีสุขภาพแข็งแรง จึงจัดพิธีนี้ขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองและแสดงความยินดีเนื่องในโอกาสที่ครบรอบอายุต่างๆ

ประเทศเกาหลีได้มีพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับอายุที่จัดอย่างยิ่งใหญ่อยู่ 2 พิธีคือ "ทลจันชี" หรืองานวันเกิดแรกของเด็ก และอีกพิธีหนึ่งคือ "ฮวานกับ" หรืองานฉลองอายุครบ 60 ปี และมีพิธีที่จัดกันมากแต่ไม่ยิ่งใหญ่เท่า 2 พิธีนี้คือ "แพกอิล" คือวันครบรอบ 100 วันของเด็กที่เกิดมา และอีกพิธีหนึ่งคือ "ซ็องนย็อนแอนัล" คือ วันที่วัยรุ่นเปลี่ยนเป็นผู้ใหญ่อย่างเต็มตัว

"ทลจันชี" หรือวันเกิดครบรอบ 1 ปี และ "แพกอิล" หรือวันครบรอบ 100 วัน มีวัตถุประสงค์การจัดงานที่คล้ายกันคือ จัดขึ้นเพื่อแสดงความยินดีที่เด็กสามารถเติบโตมาได้อย่างแข็งแรง เนื่องจากในอดีตอัตราการตายของเด็กมีสูงจากวิวัฒนาการทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ด้อยพัฒนา โดยจะจัดงานในวันครบรอบของเด็กแต่ละคน

"ซ็องนย็อนแอนัล" หรือวันบรรลุนิติภาวะ เป็นวันที่วัยรุ่นเปลี่ยนเป็นผู้ใหญ่ สามารถกระทำการกิจกรรมต่างๆที่ผู้ใหญ่ทำได้ วัตถุประสงค์การจัดงานคือ เพื่อแสดงความยินดีกับวัยรุ่นที่อายุครบ 20 ปี

และเปลี่ยนเป็นผู้ใหญ่อ่างเต็มตัว มีพิธีที่จัดกันมาตั้งแต่ยุคก่อน และยังคงความเป็นแบบดั้งเดิมไว้ โดยจะจัดงานขึ้นในวันอาทิตย์ สัปดาห์ที่ 3 ของเดือนพฤษภาคมของทุกปี

“ฮวานกั๊บ” หรือวันเกิดครบรอบอายุ 60 ปีของคนเกาหลี งานนี้จัดขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองและแสดงความยินดีแก่เจ้าของวันเกิด เนื่องจากในอดีตสงครามและการสาธารณสุขที่ไม่ดีทำให้คร่าชีวิตผู้คนไปมากมาย ถ้าหากผู้ใดที่สามารถมีชีวิตอยู่ได้ถึงอายุ 60 ปี ถือว่าเป็นผู้ที่มีสุขภาพดีและอายุยืนยาว ลูกหลานจึงจัดงานเพื่อเป็นเกียรติแก่เจ้าของวันเกิด

พิธีกรรมฉลองอายุของเกาหลีมีปัจจัยหลายด้านที่ส่งผลต่อพิธีกรรม และปัจจัยที่สำคัญที่ส่งผลต่อพิธีคือ ความคิดความเชื่อดั้งเดิมที่ได้รับอิทธิพลจากจีนเรื่องขงจื้อ ปัจจัยความเชื่อและศาสนานั้นเป็นปัจจัยสำคัญมากต่อวิถีชีวิตของชาวเกาหลี ซึ่งประเพณีต่างๆ ส่วนใหญ่แล้วนั้นล้วนแต่มีพัฒนาการมาในบริบทของความเชื่อทางศาสนาทั้งสิ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งศาสนาพุทธและลัทธิขงจื้อนั้นมีอิทธิพลอย่างมากต่อประเพณีต่างๆของชาวเกาหลี ดังจะเห็นได้จากประเพณีที่มีความสัมพันธ์กับวันสำคัญทางศาสนา นอกจากนั้น ศาสนาพื้นเมืองเดิมของชาวเกาหลีก็มีส่วนสำคัญอย่างมากต่อรากฐานของประเพณีต่างๆ ประเทศเกาหลีได้มีความคิดความเชื่อเรื่องขงจื้อฝังรากลึกมาเป็นเวลายาวนานและยังคงมีปรากฏให้เห็นในปัจจุบันอย่างชัดเจน เช่น บทบาทหน้าที่ของแต่ละสถานะของคนในครอบครัว การเคารพผู้ใหญ่ การให้ความสำคัญกับอายุ การให้ความสำคัญกับตำแหน่งงานในบริษัท หรือแม้กระทั่งในโรงเรียนหรือในมหาวิทยาลัย เป็นต้น (นภคกุล ชาติประเสริฐ, 2544)

การเปลี่ยนแปลงแต่ละช่วงชีวิตนั้นสำคัญมากในความคิดของชาวเกาหลี เนื่องจากคนเกาหลีให้ความสำคัญกับเรื่องอายุและความอาวุโสตามลัทธิขงจื้อ ซึ่งการเปลี่ยนแปลงในแต่ละช่วงอายุนั้นเป็นตัวบ่งบอกหน้าที่และความรับผิดชอบของแต่ละคน และในปัจจุบันนั้นยังคงพิธีกรรมที่เกี่ยวข้องกับแต่ละช่วงอายุไว้ ถึงแม้ประเทศเกาหลีได้นั้นจะพัฒนาก้าวไกลไปเพียงไหนก็ตาม แต่ยังคงมีความคิดความเชื่อเรื่องพิธีกรรมนี้อยู่ดังเช่นประเพณีในสมัยโบราณ ประเพณีต่างๆนั้นสะท้อนให้เห็นถึงวิถีชีวิตและอารยธรรมเกาหลีได้อย่างชัดเจน ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาในหัวข้อเรื่อง ความคิดความเชื่อในพิธีกรรมการฉลองอายุของคนเกาหลี

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษารูปแบบพิธีกรรม และข้อกำหนดของพิธีกรรมฉลองอายุ
2. เพื่อศึกษาความคิด ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรมในแต่ละช่วงอายุ

ขอบเขตของการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะพิธีกรรมวันครบรอบ 100 วัน วันเกิดครบรอบปี วันบรรลุนิติภาวะ และวันเกิดครบรอบ 60 ปี

วิธีการดำเนินการวิจัย

1. ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมฉลองอายุของคนเกาหลี
2. เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรมฉลองอายุของคนเกาหลีทั้งเอกสารภาษาไทย และภาษาต่างประเทศ รวมทั้งสื่ออิเล็กทรอนิกส์
3. เรียบเรียงผลการศึกษารูปแบบของบทความวิจัย

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงรูปแบบพิธีกรรม และข้อกำหนดของพิธีกรรมฉลองอายุของคนเกาหลี
2. ทำให้ทราบถึงความคิด ความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรมในแต่ละช่วงอายุของคนเกาหลี

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารที่ใช้เป็นกรอบความคิดในการทำวิจัยได้แก่ เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ หลักการและข้อกำหนดของพิธีกรรม และเอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อของคนเกาหลี

1. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบ หลักการและข้อกำหนดของพิธีกรรม

Korean Overseas Information Service (2517) เขียนหนังสือเรื่อง "ความรู้เรื่องเกาหลี" กล่าวถึงลักษณะของประเทศเกาหลี เช่น ดินแดนและประชากร ประวัติศาสตร์ รัฐบาล เศรษฐกิจ งานพิธีกรรม

เป็นต้น ซึ่งหนึ่งในนั้นคือบทความเรื่อง "งานพิธีในครอบครัว" โดยกล่าวว่า ชาวเกาหลีถือเอาวันเกิดครบรอบ 1 ปี และ วันเกิดครบรอบ 60 ปี เป็นวันเกิดที่สำคัญที่สุดในชีวิต โดยในวันพิธีนั้นเจ้าของงานจะแต่งตัวชุดฮันบกและจัดพิธีแบบสมัยโบราณ และจัดเตรียมของไว้ให้เด็กจับแทนสัญลักษณ์ของอาชีพในอนาคตของเด็ก

จินดา จำเจริญ และคณะ (2546) แปลหนังสือเรื่อง "สาระนั้นรู้เกี่ยวกับเกาหลี" กล่าวถึงลักษณะของประเทศเกาหลี รวมถึงวัฒนธรรมต่างๆด้วย ในบทความเรื่อง "เทศกาล" กล่าวว่าสมัยก่อน เทศกาลเฉลิมฉลองจะเกี่ยวข้องกับศาสนา คือลัทธิขงจื้อ วันหยุดเกี่ยวกับครอบครัวที่สำคัญสำหรับชาวเกาหลี โดยจะเฉลิมฉลองด้วยพิธีการและความรื่นเริง ได้แก่ วันครบรอบ 100 วัน วันเกิดครบรอบ 1 ปี และ วันเกิดครบรอบ 60 ปี ซึ่งเป็นวันครบรอบตามวัฏจักรราศรีแบบตะวันออก โดยงานเหล่านี้จัดขึ้นเนื่องจาก ในสมัยก่อนอัตราการตายของเด็กทารกสูงและอายุเฉลี่ยของคนต่ำลง

National Institute of the Korean Language (2547) เขียนหนังสือเรื่อง "우리 문화 길라잡이 (Random Catch Our Culture)" กล่าวถึงวัฒนธรรมพื้นบ้านต่างๆของเกาหลี เช่น วัฒนธรรมการกิน วัฒนธรรมการเฉลิมฉลอง วัฒนธรรมการอยู่อาศัยของคนเกาหลี เป็นต้น ซึ่งในหนังสือนี้มีบทความเรื่อง "วันครบรอบ100วัน" โดยกล่าวว่า เป็นวันที่เด็กเกิดมาครบรอบ 100 วัน จัดขึ้นเพื่อแสดงความยินดีและเฉลิมฉลองให้แก่เด็กที่มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงเติบโตมาจนครบ 100 วัน มีความคิดความเชื่อเรื่องเหนือธรรมชาติอยู่ในการจัดเตรียมงานด้วย เช่น การแขวนเชือกเพื่อป้องกันสิ่งชั่วร้าย และการเช่นไหว้เทพเจ้าคุณย่าที่เชื่อว่าจะคอยดูแลเด็กทารกให้สมบูรณ์แข็งแรง เป็นต้น มีสัญลักษณ์ในพิธีกรรมอีกมากมาย ตอกที่นำมาจัดโต๊ะก็จะมีความหมายแตกต่างกัน โดยความหมายส่วนใหญ่เป็นการขอพรให้เด็กมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง นอกจากนี้ยังมีบทความเรื่อง "วันเกิดครบรอบ 1 ปี" อีกด้วย โดยกล่าวว่า พิธีกรรมวันเกิดครบรอบ 1 ปีนี้ ถือเป็นวันเกิดแรกของเด็ก เป็นประเพณีที่มีลักษณะพิเศษของเกาหลี ซึ่งในเช้าวันงานนั้นจะต้องจัดโต๊ะเพื่อบูชาเทพเจ้าคุณย่า สวมชุดฮันบกแบบโบราณให้แก่เด็ก และให้เด็กนั่งตรงหน้าโต๊ะที่จัดวางเตรียมไว้ บนโต๊ะจะมีตอกหลายชนิดและมีความหมายแตกต่างกันออกไปคล้ายกับวันครบรอบ 100 วัน หลังจากนั้นจะทำพิธีที่เรียกว่า ทลจาปี ซึ่งเป็นพิธีที่ทำมาตั้งแต่สมัยโบราณ เป็นการทำนยาชีพในอนาคตของเด็กนั่นเอง ซึ่งพิธีทลจาปีนี้เป็นพิธีที่สำคัญที่สุดในการจัดพิธีกรรมวัน

เกิดครบรอบ 1 ปี

Shin Seungmi and Others (2548) เขียนหนังสือเรื่อง "우리 고유의 상차림 (Our Characteristic Tables)" กล่าวถึงการจัดโต๊ะอาหารเกาหลีในรูปแบบและพิธีการต่างๆ ซึ่งในหนังสือเล่มนี้ มีบทความเรื่อง "โต๊ะวันครบรอบ 100 วัน" โดยกล่าวว่า บนโต๊ะนั้นจะต้องมีข้าวสวย เนื้อสัตว์ ซุปสาหร่าย และผักชนิดต่างๆที่มีความหมายที่ดีแตกต่างกันออกไป เช่น ซงพย็อน 5 สี คือการอธิษฐานให้เด็กมีจิตใจที่ร่มเย็นตั้งองค์ประกอบทั้ง 5 ของหยินหยาง เป็นต้น หลังจากนั้นจะนำดอกไม้ไปแจกจ่ายให้กับเพื่อนบ้านใกล้เคียงจำนวน 100 คน โดยเพื่อนบ้านจะมอบของตอบแทนเพื่อเป็นการอำนวยการอำนวยพรให้แก่เด็ก นอกจากนี้ยังมีบทความเรื่อง "โต๊ะวันเกิดครบรอบ 1 ปี" อีกด้วย โดยกล่าวว่า เป็นโต๊ะที่จัดขึ้นเพื่อใช้ในพิธีกรรมวันเกิดครบรอบ 1 ปี เป็นขนบธรรมเนียมที่สืบทอดกันมา บนโต๊ะจะมีข้าวสวย ซุปสาหร่าย ผักชนิดต่างๆที่มีความหมายต่างกันออกไป และสิ่งของที่ใช้ในพิธีทลจาปี โดยสิ่งของแต่ละอย่างมีความหมายในการทำนายอนาคต เช่น จับข้าวสาร หมายถึง ในอนาคตจะเป็นคนที่มีลาภมาก จับพุทธรักษา หมายถึง ในอนาคตจะเป็นนักปราชญ์ จับคันธนู หมายถึง ในอนาคตจะเป็นแม่ทัพที่กล้าแกร่ง เป็นต้น

นภคลชาติประเสริฐ (2544) เขียนบทความวิจัยเรื่อง "ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวเกาหลี" โดยกล่าวถึงปัจจัยที่ทำให้เกิดพิธีกรรมต่างๆขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ปัจจัยคือ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านความเชื่อและศาสนา และปัจจัยด้านสังคม ซึ่งปัจจัยต่างๆเหล่านี้มีอิทธิพลอย่างมากในการประกอบพิธีกรรมของชาวเกาหลี ในบทความวิจัยเล่มนี้ยังแบ่งประเพณีออกเป็น 2 หมวด คือ ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวงจรชีวิต และประเพณีในรอบปี โดยในหมวดประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวงจรชีวิตนั้น กล่าวถึง "การฉลองครบรอบ 100 วัน" ว่าจะมีการจัดงานเฉลิมฉลองใหญ่ที่เรียกกันว่า แพกอิล(100วัน) ในงานนี้จะมีการเตรียมอาหารการกินจำนวนมาก และสิ่งที่ขาดไม่ได้ในงานคือ ดอก ชนิดต่างๆ บางครอบครัวจัดงานหนึ่งขึ้นเพื่อครอบครัวทางบิดา และจัดอีกงานหนึ่งเพื่อครอบครัวทางมารดา แต่โดยปกติแล้วครอบครัวทางมารดาจะเป็นผู้รับผิดชอบงาน และผู้ที่มางานจะนำสิ่งของมามอบให้แก่เด็ก สิ่งที่มีนิยมนำมากคือ ตะเกียบขนาดเล็กและช้อนซูปที่ทำด้วยเงิน และกำไลทองสำหรับเด็ก ในอดีตการถ่ายภาพที่ระลึกในงานนั้น เด็กผู้ชายจะไม่สวมเสื้อผ้า แต่เด็กผู้หญิงจะสวมชุด

สวยงาม หลังการจัดงานเมื่อเด็กมีสุขภาพที่แข็งแรงแล้ว ผู้ปกครองจะพาออกไปนอกบ้าน เนื่องจากคนเกาหลีเชื่อว่าช่วง 100 วันแรกนั้นเป็นช่วงที่ประจวบต่อการอยู่รอดของทารก "การฉลองวันคล้ายวันเกิดปีแรก" หรือคนเกาหลีเรียกกันว่า ทล ถือเป็นงานที่มีความสำคัญมากเทียบเท่าวันเกิดครบรอบ 60 ปีจัดงานนี้ขึ้นเนื่องจากปัญหาทางสาธารณสุขในอดีต การที่เด็กสามารถเติบโตมาจนครบ 1 ปีได้นั้น ถือเป็นสัญญาณที่สำคัญต่อการเจริญเติบโตต่อไปในอนาคต แม้การสาธารณสุขในปัจจุบันจะมีความก้าวหน้ามากขึ้นแล้วก็ตาม แต่คนเกาหลีก็ยังให้ความสำคัญกับการจัดงานฉลองวันเกิดแรกของเด็กอยู่ ลักษณะของการจัดงานนั้นคล้ายคลึงกับกาจัดงานครบรอบ 100 วัน แต่งานวันเกิดครบรอบ 1 ปีนั้นจะยิ่งใหญ่กว่า เช่น มีการจัดเตรียมอาหารมากขึ้น เชิญแขกมากขึ้น และสิ่งที่ขาดไม่ได้คือ ดอก เช่นเดียวกับงานมงคลต่างๆของเกาหลี เด็กเจ้าของวันเกิดจะแต่งกายชุดฮันบกที่มีสีสดใสสวยงาม และพิธีที่ขาดไม่ได้งานคือ ทลจาปี ซึ่งถือเป็นสีสันของงานวันนี้นี้เลขที่ว่าได้ พิธีทลจาปีนั้น จะนำสิ่งของต่างๆมาวางไว้ตรงหน้าเด็กและให้เด็กหยิบตามความพอใจ เช่น ถ้าหยิบเงินก็จะทำนายได้ว่าจะเป็นคนที่มั่งคั่ง หยิบปากกาจะเป็นนักเขียน หยิบด้ายจะเป็นคนที่มีชีวิตยืนยาว เป็นต้น ผู้ที่มาร่วมงานจะนำของขวัญมามอบให้เด็ก ญาติๆส่วนใหญ่จะมอบเสื้อผ้าและช้อนเงินคู่ ส่วนเพื่อนของครอบครัวมักจะนำเหล้าองุ่นหรือเงินมามอบเป็นของขวัญ พิธีกรรมต่อมาคือ "พิธีกรรมการเปลี่ยนวัยจากเด็กเป็นผู้ใหญ่" เป็นพิธีกรรมที่จัดขึ้นตามลัทธิขงจื้อ พิธีนี้มีมาตั้งแต่สมัยโบราณจัดพิธีขึ้นอย่างเรียบง่าย เด็กผู้ชายที่เคยปล่อยผมยาวก็จะมัดจุกขึ้นและสวมหมวกผู้ชายแบบโบราณ พิธีสำหรับเด็กผู้ชายจะจัดขึ้นเมื่อเด็กชายอายุครบ 20 ปี แต่สำหรับเด็กผู้หญิงนั้นจะจัดขึ้นเมื่ออายุครบ 15 ปี โดยเปลี่ยนทรงผมจากหางเปียเป็นเกล้ามวยและปักปิ่นตกแต่งผม พิธีกรรมนี้จัดขึ้นเพื่อทดสอบความพร้อมทางร่างกาย เด็กผู้ชายจะต้องยกหินที่ทางกรรมการหมู่บ้านจัดเตรียมไว้ให้ ถ้ายกได้ถือว่ามีสภาพร่างกายแข็งแรงพร้อมกับการเป็นผู้ใหญ่อย่างสมบูรณ์แบบ และพิธีฉลองอายุพิธีสุดท้ายของคนเกาหลีคือ "การฉลองครบอายุ 5 รอบ" โดยกล่าวว่าเมื่อชาวเกาหลีอายุครบ 60 ปี นั้น จะมีการฉลองใหญ่เรียกว่า ฮวานกับ เป็นการฉลองที่คนเกาหลีให้ความสำคัญมาก เนื่องจากสะท้อนให้เห็นการมีสุขภาพ พลานามัยที่แข็งแรงและอายุยืนนาน เนื่องจากปัญหาด้านสาธารณสุขในอดีตทำให้ชาวเกาหลีมีอายุไม่ยืนยาวนัก และแม้ในปัจจุบันสาธารณสุขจะก้าวหน้าไปมากแล้ว แต่การจัดงานฉลองก็ยังเป็นประเพณีที่สำคัญ ตามประเพณีโบราณนั้นสมาชิก

ครอบครัวจะจัดงานฉลองอย่างใหญ่โต โดยจะเชิญญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง รวมถึงเพื่อนบ้านมาร่วมงาน โดยผู้อาวุโสจะสวมเสื้อผ้าแบบเกาหลีพื้นเมืองที่ทอจากผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย ผู้มาร่วมงานมักจะนำเหล้า อุ่นและเงินจำนวนไม่มากนักมามอบให้ ในอดีตนั้นจะจัดงานที่บ้านแต่ในปัจจุบันจะจัดงานที่ภัตตาคาร แทนเพื่อความสะดวก

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความเชื่อของคนเกาหลี

วราภา พิชชวัฒน์ (2551) เขียนสารนิพนธ์เรื่อง "วัฒนธรรมครอบครัวเกาหลีตามแบบวิถีขงจื้อ" ในบทที่ 3 กล่าวถึง "แนวคิดลัทธิขงจื้อในเกาหลี" ว่า เกาหลีได้รับเอาหลักการแนวคิดของจีนเข้ามา ปฏิบัติทั้งด้านจริยธรรม ศีลธรรม และหลักการดำเนินชีวิตของจีน เช่น ลัทธิขงจื้อและพุทธศาสนาของจีน แต่ลัทธิขงจื้อนั้นมีอิทธิพลมากที่สุดคนในเกาหลี ซึ่งลัทธิขงจื้อนี้ฝังรากลึกในจิตวิญญาณของเกาหลีในทุกๆด้าน เช่น การเมือง การปกครอง สังคม วัฒนธรรม โดยลัทธิขงจื้อเผยแพร่เข้ามาในเกาหลีตั้งแต่ยุคสามอาณาจักร มีการตั้งสถาบันสอนลัทธิขงจื้อและส่งผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาไปติดต่อกับราชวงศ์ถังของจีน ลัทธิขงจื้อของเกาหลีมีความเจริญรุ่งเรืองที่สุดในยุคราชวงศ์โชซอน โดยนำเอาหลักคำสอนของขงจื้อมาเป็นหลักในการบริหารปกครองประเทศ รวมถึงจารีต ประเพณี พิธีกรรมและการดำเนินชีวิตที่เคร่งครัด ในบทที่ 4 กล่าวถึง "อิทธิพลของวัฒนธรรมครอบครัวตามแนวคิดของลัทธิขงจื้อที่มีต่อสังคมเกาหลี" ว่า ในเรื่องความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวเกาหลีนั้น ชาวเกาหลีให้ความสำคัญกับพิธีกรรมสังเกตุได้จากการจัดพิธีกรรมต่างๆมากมายในแต่ละช่วงของชีวิต เช่นการทำพิธีเคาะพรรยาในวันสำคัญต่างๆ ผู้น้อยโค้งคำนับผู้อาวุโสอย่างอ่อนน้อม และพิธีกรรมที่เกี่ยวกับเด็กถือเป็นการแสดงอำนาจของผู้เป็นแม่ กล่าวคือ การมีลูกนั้นทำให้ครอบครัวสามียอมรับลูกสะใภ้ตนเอง

คำรงค์ ฐานดี (2555) เขียนเอกสารประกอบคำบรรยายเรื่อง "คนเกาหลี : มุมมองจากคนภายใน" กล่าวว่า การยึดถือหลักคำสอนของลัทธิขงจื้อ ทำให้ครอบครัวของชาวเกาหลีเป็นไปตามระเบียบแบบแผนความสัมพันธ์ของสมาชิกของครอบครัวที่ฝังปฏิบัติต่อกันอย่างเคร่งครัด โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเคารพนับถือและกตัญญูกตเวทียของลูกต่อบิดามารดาจะปรากฏเด่นชัดทั้งในอดีตกาลจนถึงปัจจุบันแม้จะมีการเปลี่ยนแปลงบ้างแต่ก็น้อยมาก

พระมหาวง ทิวากโร (คนทา) (2549) เขียนวิทยานิพนธ์เรื่อง "การเปรียบเทียบแนวความคิด

เรื่องเหรินในปรัชญาขงจื้อกับเมตตาในพุทธปรัชญาเถรวาท" กล่าวว่า เหริน เป็นหลักคำสอนที่สำคัญของขงจื้อ อาจจะเรียกได้ว่า เป็น “หัวใจ” ของคำสอน ทั้งนี้เพราะเหตุว่า บนพื้นฐานของคำสอนเรื่องเหริน สามารถเชื่อมโยงไปสู่หลักการแห่งคำสอนอื่น ๆ ในปรัชญาขงจื้อทั้งหมด เหริน (仁) มาจากคำ 2 คำประกอบกัน คำแรก มีความหมายว่า “คน” ส่วนคำที่สองมีความหมายว่า “สอง” ตามศัพท์จึงแปลว่า “สองคน” แต่โดยความหมาย ท่านผู้รู้แนะนำว่า คำที่เหมาะสมที่จะใช้สื่อถึงเหริน ได้ดีที่สุดก็คือคำว่า “ความรัก” สอดคล้องกับบทนิยามที่ขงจื้อให้ไว้เมื่อมีคนไปถามว่า เหริน คืออะไร ขงจื้อตอบสั้น ๆ ว่า รักเพื่อนมนุษย์ (ai ren) คำว่า “คน” และ “สอง” จึงเท่ากับเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์กับสังคม

ผลการศึกษา

1. รูปแบบและข้อกำหนดในพิธีกรรม

1.1 พิธีแพกอิล (วันเกิดครบ 100 วัน)

1.1.1 ความเป็นมา

แพกอิล คือวันครบรอบ 100 วันของเด็กที่เกิดมา จัดพิธีเพื่อเฉลิมฉลองอายุของเด็กที่ครบ 100 วัน ในวันนี้จะมีการจัดโต๊ะแพกอิล และเชิญญาติสนิททั้งหลายมาเพื่อเฉลิมฉลองและแสดงความยินดีที่เด็กเติบโตขึ้นมาและมีอายุครบ 100 วัน ได้อย่างสมบูรณ์

บ้านใดที่มีเด็กอายุครบ 100 วัน จะแขวนเชือกคิมจูล¹ไว้หน้าประตูบ้าน และจะแขวนเชือกคิมจูลตั้งแต่วันที่เด็กเกิดมาได้ 21 วัน และเมื่อครบ 100 วันจะจัดงานวันเกิดครบ 100 วันให้เด็ก

ภาพที่ 1 เชือกคิมจูล

[ที่มา <http://blog.naver.com/bqbbq15/40142963217>]

การจัดงานและเลี้ยงฉลอง 100 วัน ตัวเลข 100 นั้นมีความหมายมากสำหรับคนเกาหลี เพราะตั้งแต่อดีตกาลการกระทำงานหรือสิ่งใดให้เสร็จใน 100 วันนั้นเป็นช่วงเวลาที่ยาวนาน นอกจากนั้น 100

1 ตามความเชื่อดั้งเดิมของชาวเกาหลีว่าเชือกนี้จะช่วยสกัดกั้นสิ่งชั่วร้ายไม่ให้เข้ามาในบ้าน และห้ามคนนอกครอบครัวเข้าบ้านโดยเด็ดขาด โดยจะแขวนเชือกนี้ไว้ที่หน้าประตูใหญ่ของบ้านตั้งแต่เมื่อเด็กอายุได้ 21 วันจนกระทั่งครบ 100 วัน ถ้าหากเป็นลูกชายจะติดพริกแดงและถ่าน แต่ถ้าหากเป็นลูกสาวจะติด ถ่านและกระดาษ

วันนั้นเป็นตัวเลขที่มาก และเป็นตัวเลขที่สมบูรณ์ ไม่เพียงแต่เท่านั้น การแพทย์ที่ไม่ก้าวหน้าในอดีต ทำให้อัตราการเสียชีวิตของเด็กทารกเพิ่มขึ้น แม้กระทั่งการที่เด็กโตมาได้อย่างสมบูรณ์จนถึง 100 วันก็ยังไม่สามารถวางใจได้เต็มที่ จนกว่าจะผ่านช่วงเวลานี้ไป และมีสุขภาพที่สมบูรณ์ เพราะฉะนั้นแล้ว แพกิลหรือวันครบรอบ 100 วันจึงเป็นพิธีที่สำคัญ และญาติสนิททั้งหลายจะอวยพรและแสดงความยินดีกับการเกิดและเติบโตมาได้อย่างสมบูรณ์ปลอดภัยของเด็ก ทั้งยังเพื่ออวยพรและอธิษฐานให้เด็กทารกนั้นมีสุขภาพแข็งแรง อายุยืนยาวนั่นเอง

1.1.2 รูปแบบและข้อกำหนดในพิธีกรรม

ในเช้าวันครบรอบ 100 วัน จะต้องตั้งโต๊ะเพื่อบูชาเทพเจ้าคุณย่าทั้ง3องค์ที่ช่วยดูแลตอนเด็กคลอด และอธิษฐานให้เด็กมีสุขภาพแข็งแรง โดยนำข้าวสวยสีขาวและซูปสาหร่ายที่บูชาเทพเจ้าคุณย่าทั้ง3องค์ตั้งโต๊ะทำพิธี หลังจากนั้นจึงนำไปให้แม่ของเด็กทาน และสวมชุดฮันบกที่มีสีสันให้เด็ก แทนชุดสีขาวที่ใส่มาตลอดช่วง 100 วัน

ภาพที่ 2 โต๊ะบูชาเทพเจ้าคุณย่า 3 องค์

[ที่มา <http://blog.naver.com/bluelsnap/10153536579>]

ในวันครบรอบ 100 วันนี้ทำต็อก³ รูปแบบต่างๆ เช่น แพกช็อลกี, ชูชูพัทกี, อินชอลมี และซงพ็อน วางบน โต๊ะแพกิล โดยต็อกแต่ละชนิดนั้นมีความหมายแตกต่างกันออกไป จัดอาหารไว้บน โต๊ะ

-
- คนเกาหลีเชื่อว่าเป็นเทพเจ้าที่คอยดูแล ปกป้องแม่และเด็กตั้งแต่ออยู่ในท้อง ให้เด็กเกิดมาได้อย่างสมบูรณ์ ปลอดภัย และจะอยู่ดูแลเด็กจนกระทั่งอายุ 7 ปี คล้ายกับความเชื่อเรื่อง แม่ซ็อ ของคนไทย
 - อาหารที่ทำจากแป้ง มักนำไปประกอบพิธีต่างๆ สามารถทำได้ทั้งอาหารและขนมหลากหลายชนิด โดยขนมแต่ละชนิดจะมีความหมายแตกต่างกัน

และให้เด็กอยู่ตรงด้านหน้าโต๊ะ และจะต้องเชิญคนมาร่วมงาน 100 คนและทานด็อกเพื่ออวยพรให้เด็กมีชีวิตยืนยาว และนำไปแจกจ่ายให้เพื่อนบ้านด้วย คนที่ได้รับด็อกก็จะมอบเงิน, ข้าวสาร หรือผ้าขาวเป็นของตอบแทน

จนกระทั่งปัจจุบัน แพกอล เป็นวันที่แสดงความยินดีกับเด็กที่โตมาอย่างสมบูรณ์ปลอดภัย และอวยพรให้สุขภาพแข็งแรงมีอายุยืนยาว และขอพรให้ได้รับแต่ความสุขต่อไปในอนาคต และไม่ใช่เพียงญาติสนิทเท่านั้น ยังมีคนใกล้ชิดอีกมากมายที่มาร่วมรับประทานอาหารและร่วมแสดงความยินดี และมักจะจัดงานที่ร้านอาหารมากกว่าที่บ้านเนื่องจากร้านอาหารมีบริการจัดงานทั้งตกแต่งสถานที่ จัดทำบัตรเชิญ และเตรียมสิ่งของที่จำเป็นในพิธีไว้พร้อมและสะดวกในการจัดพิธีนั่นเอง

1.1.3 การจัดโต๊ะแพกอล

โต๊ะแพกอล คือโต๊ะที่ใช้ในวันฉลองอายุของเด็กครบ 100 วัน คำว่า "แพก (100)" มีความหมายว่า สมบูรณ์ โดยในวันที่เด็กครบ 100 วันอย่างปลอดภัย จะจัดงานเพื่อแสดงความยินดีและอธิษฐานให้เด็กมีสุขภาพแข็งแรงและมีชีวิตยืนยาว บนโต๊ะแพกอลจะวางข้าวสวย เนื้อสัตว์ ชูปสำหรับแขก ต็อกชนิดต่างๆ เช่น แพกซอลกกี ชงพ्यों 5 สี และชูชุกทกย็องดัน ไว้บนโต๊ะด้วย "แพกซอลกกี" มีความหมายว่า ความบริสุทธิ์และความศักดิ์สิทธิ์ "ชงพ्यों 5 สี" จะทำเป็นชิ้นเล็กๆ และสีทั้ง 5 นั้นมีความหมายถึงการอธิษฐานให้ภายในจิตใจของเด็กสงบร่มเย็น เปรียบเสมือนธาตุทั้ง 5 ของหยินหยางที่เป็นธรรมชาติหรือต้นกำเนิดของสรรพสิ่ง และเพื่อให้ตรงกับความหมายว่ามีจิตใจกว้าง ข้างในชงพ्योंนั้นจึงไม่ใส่ไส้ ในขณะที่ "แพกซอลกกี" นั้นจะไม่ตัดด้วยมีด แต่จะใช้ทัพพีตักข้าวถึกออก ซึ่งถือเป็นประเพณีอย่างหนึ่ง สีแดงของ "ชูชุกทกย็องดัน" มีความหมายเพื่อขจัดความทุกข์หรือความชั่วร้ายออกไป

1.2 พิธีทล (วันเกิดครบ 1 ปี)

1.2.1 ความเป็นมา

4 ธาตุทั้ง 5 หมายถึง วัตถุ 5 อย่างที่มีอยู่ในธรรมชาติประกอบด้วย ไม้ ไฟ ดิน โลหะ น้ำ อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ดังคำกล่าวที่ว่า "ดินเป็นที่เกิดของสรรพสิ่งทั้งมวล น้ำและไฟเป็นแหล่งให้อาหาร ไม้ และโลหะเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้สร้าง" ทฤษฎีธาตุทั้ง 5 เป็นการนำเอาธาตุต่าง ๆ ในธรรมชาติมาเชื่อมโยงกับวัตถุต่าง ๆ และอวัยวะในร่างกายคน

งานฉลองวันเกิดครบ 1 ปี หรือ ทลจันซันมีความสำคัญเทียบเท่ากับงานฉลองอายุครบ 60 ปี เนื่องจากปัญหาทางสาธารณสุขที่ไม่ก้าวหน้าในอดีต ทำให้การที่เด็กทารกสามารถมีอายุอยู่ได้จนครบ 1 ปีนั้นเป็นเรื่องยาก ดังนั้นหากเด็กทารกมีร่างกายที่สมบูรณ์แข็งแรงจนอายุครบ 1 ปีได้ถือเป็นสัญญาณที่สำคัญต่อการเติบโตต่อไปในอนาคต จึงจัดงานขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองและอวยพรให้แก่เด็กนั่นเอง

1.2.2 รูปแบบและข้อกำหนดในพิธีกรรม

เช้าวันที่จัดพิธีทล จะจัดโต๊ะเพื่อบูชาเทพเจ้าคุณย่า 3 องค์และเพื่ออธิษฐานให้แก่เด็ก เช่นเดียวกับพิธีแพกอล ในวันที่จะต้องสวมชุดฮันบกที่มีสีสันสดใสให้แก่เด็ก พ่อแม่ก็จะสวมชุดฮันบกด้วยเช่นกัน ในบางครั้งญาติและผู้ที่มีร่วมงานก็อาจจะสวมชุดฮันบกมาร่วมงานด้วยเช่นกัน

หลังจากทำพิธีบูชาเทพเจ้าคุณย่า 3 องค์เสร็จแล้วจึงจะเริ่มพิธีที่ถือเป็นพิธีสำคัญที่ผู้มาร่วมงานทุกคนรอคอยและให้ความสนใจมากที่สุด คือพิธีทลจาปี พิธีนี้เป็นการเสี่ยงทายอนาคตของเด็กโดยการให้เด็กหยิบสิ่งของที่นำมาวางไว้บนโต๊ะด้านหน้า โดยปกติแล้วของที่นำมาวางคือ ข้าว เงิน พู่กัน หนังสือ คันธนู ด้าย เป็นต้น โดยสิ่งของต่างๆมีความหมายคือ ถ้าเด็กหยิบข้าวหรือเงินจะโตไปเป็นคนร่ำรวยทรัพย์สิน ถ้าหยิบพู่กันหรือหนังสือจะโตไปเป็นนักปราชญ์ที่ปราชญ์เป็รื่อง ถ้าจับคันธนูจะโตไปเป็นแม่ทัพที่ยิ่งใหญ่ ถ้าหยิบด้ายจะมีชีวิตที่ยืนยาว และถ้าเป็นเด็กผู้หญิงจะเปลี่ยนจากคันธนูเป็นเข็มแทน โดยมีความหมายว่า จะโตไปเป็นคนที่มีฝีมือดี ในปัจจุบันนั้นมีของเล่นที่เป็นสัญลักษณ์แทนอาชีพต่างๆมากมาย เช่น สเตโทสโคป ไมโครโฟน เป็นต้น และหากผู้ปกครองต้องการให้เด็กประกอบอาชีพใดในอนาคตก็จะนำของแทนสัญลักษณ์นั้นๆไปวางไว้ด้านหน้าที่ใกล้มือเด็กที่สุด เพื่อให้เด็กหยิบตามความต้องการของผู้ปกครอง

ภาพที่ 3 พิธีทอลจาบี

[ที่มา <http://blog.daum.net/yuniun/20>]

ภาพที่ 4 สิ่งของที่ใช้ในพิธีทอลจาบี

[ที่มา <http://jayeonttara.com/130112582026>]

1.2.3 การจัดโต๊ะทอล

โต๊ะทอล คือโต๊ะที่จัดขึ้นเพื่อใช้ในการงานฉลองวันเกิดแรกของเด็ก ไม่ว่าจะคนรวย หรือสามัญชนที่ไม่มีจะกิน ก็จะจัดขึ้นเพราะถือเป็นขนบธรรมเนียมประเพณีที่สืบทอดกันมา

สิ่งของที่อยู่บนโต๊ะทอลนั้นจะมีความหมายที่ดี เพื่ออวยพรเด็กเจ้าของวันเกิด เช่น ข้าวสวย ชูปสาหร่าย โดยหมายถึงชีวิตยืนยาว ดอกมินาลีที่มัดด้วยด้ายสีแดง มีความหมายว่า มีพลังชีวิตที่แข็งแกร่ง ต็อกชนิดต่างๆ เช่น แพกซอลกิ มีความหมายว่า มีชีวิตที่บริสุทธิ์ ซ้อสัตย์สุจริต ชีชูชุกย็องคัน มีความหมายว่า ขับไล่ปีศาจร้าย ไม่มีโรคภัย และปลอดภัย ชงพย็อน5ลี มีความหมายว่า เหนียวแน่น มีจิตใจกว้างเหมือนต็อกที่ไม่ได้ใส่ไส้ และมีชีวิตที่เป็นธรรมชาติ ผลไม้สด เส้นก๋วยเตี๋ยวต้มสุกและหลอดด้ายสีขาว มีความหมายว่า มีชีวิตยืนยาว ข้าวสาร มีความหมายว่า มีลาภปากมาก พุทรา มีความหมายว่า มีตระกูลที่รุ่งเรือง ม้วนผ้าไหมสีแดง มีความหมายว่า มีชีวิตยืนยาวและมีคู่ชีวิตที่ดี พู่กัน และจานฝนหมึก มีความหมายว่า เป็นผู้ที่มีความฉลาดหลักแหลมดั่งนักปราชญ์ และเงิน มีความหมายว่า ร่ำรวยมีเกียรติ เจริญรุ่งเรือง ถ้าเป็นเด็กผู้ชาย บนโต๊ะจะมี คันธนูกับลูกศร และหนังสือเรียนตัวอักษรจีน แต่ถ้าเป็นเด็กผู้หญิงจะเปลี่ยนเป็นหนังสือวรรณคดีเกาหลี และด้ายกับเข็มแทนเพื่อทำพิธีทอลจาบี และ

เพื่ออธิบายให้เด็กมีสุขภาพแข็งแรงและจิตใจที่เข้มแข็งก็จะมีอินซูลินมีวางบนโต๊ะด้วย

1.3 พิธีชงนย่อน (วันบรรลุนิติภาวะ)

1.3.1 ความเป็นมา

พิธีชงนย่อนเป็นพิธีกรรมที่ได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อจากประเทศจีน กำหนดให้วันจันทร์ที่ 3 ของเดือนพฤษภาคม เป็นวันบรรลุนิติภาวะของเกาหลีใต้ สำหรับเด็กที่มีอายุ 20 ปีสมบูรณ์ พิธีนี้มีความหมายว่าเด็กเล็กได้เติบโตขึ้น และก้าวเข้าสู่การเป็นผู้ใหญ่ซึ่งจะต้องมีภาระหน้าที่และความรับผิดชอบนั่นเอง มีบันทึกเกี่ยวกับพิธีชงนย่อนของประเทศเกาหลีใต้ตั้งแต่สมัยโบราณ คืออาณาจักรมาฮัน ในยุคสามฮัน (มาฮัน บยอนฮัน และจินฮัน) ยุคชิลลา ยุคโครยอ มาจนกระทั่งปัจจุบัน พิธีชงนย่อนถือเป็นพิธีลำดับแรกในบรรดาพิธีควานฮนซังเจ็ ซึ่งเป็นพิธีสำคัญในชีวิตของคนเกาหลี

1.3.2 รูปแบบและข้อกำหนดในพิธีกรรม

ในวันที่มีการจัดพิธีนี้จะจัดขึ้นที่ห้องกลางของบ้าน พ่อจะเป็นผู้ที่หิวผมและสวมหมวกเกาหลีแบบโบราณให้เด็กผู้ชาย และผู้หญิงจะม้วนผมขึ้นและปักด้วยปิ่นแทนการถักเปียแบบที่ทำมาตลอด ทั้งสองสิ่งนี้เพื่อแสดงสัญลักษณ์ถึงการเติบโตเป็นผู้ใหญ่ และเปลี่ยนจากการใช้ชื่อแบบเด็กมาใช้ชื่อที่ตั้งขึ้นในพิธีนี้ และนามปากกาที่จะได้รับเมื่อเข้าพิธีนี้ด้วยเช่นกัน และในพิธีนี้ยังมีการทดสอบความพร้อมทางร่างกายของเด็กผู้ชายว่าแข็งแรงพร้อมที่จะเป็นผู้ใหญ่หรือไม่อีกด้วย จากนั้นจะทำความเคารพพ่อแม่ และจากนั้นจะต้องไปทำความเคารพเพื่อนบ้านที่อยู่ใกล้เคียงด้วย

ในปัจจุบันนี้ยังมีการจัดพิธีนี้อยู่ที่ชองกยูนกวาน ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยเก่าแก่ที่สุดของเกาหลี จัดตั้งขึ้นตั้งแต่สมัยโครยอตอนปลาย

5 พิธีควานฮนซังเจ็ คือพิธีที่สำคัญที่สุดในชีวิตของคนเกาหลี ได้แก่ พิธีบรรลุนิติภาวะ พิธีแต่งงาน พิธีศพ และพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษ

ภาพที่ 5 พิธีช็องย็อน

[ที่มา <http://www.naver.com>]

1.4 พิธีฮวานกั๊บ (วันเกิดครบรอบ 60 ปี)

1.4.1 ความเป็นมา

เมื่อคนเกาหลีอายุครบ 60 ปี จะมีการฉลองใหญ่ที่เรียกว่า "ฮวานกั๊บ" ถือเป็นพิธีที่มีความสำคัญมาก เนื่องจากการสาธารณสุขและการแพทย์ที่ไม่ก้าวหน้าในอดีต ทำให้การที่จะมีสุขภาพพลานามัยที่แข็งแรงจนอายุครบ 60 ปีนั้นเป็นเรื่องที่ไม่ง่ายนัก แม้ในปัจจุบันจะมีการแพทย์ที่ก้าวหน้ามากขึ้นกว่าในอดีตแล้วก็ตาม แต่ยังคงมีการจัดพิธีนี้ขึ้นเพื่อเฉลิมฉลองให้แก่ผู้สูงอายุ และยังเป็นงานรวมญาติสนิทมิตรสหายที่ใกล้ชิดกับเจ้าของงานเพื่อร่วมแสดงความยินดีและร่วมอวยพรอีกด้วย นอกจากนี้ 60 ปี ยังถือเป็นการเวียนมาครบรอบวันเกิดของตัวเองครบ 5 รอบตามรอบปีนักษัตรทั้ง 12 ตามปฏิทินสุริยคติอีกด้วย

1.4.2 รูปแบบและข้อกำหนดในพิธีกรรม

ในตอนเช้าของวันจัดพิธีนี้ ผู้สูงอายุเจ้าของวันเกิดจะต้องทำความเคารพบรรพบุรุษในตอนเช้าตรู่ และทานซุบสหายซึ่งเป็นสิ่งที่คนเกาหลีเชื่อว่า ถ้าหากทานในวันเกิดจะมีชีวิตราบรื่นเหมือนเส้นสหาย จากนั้นจึงจะเริ่มทำพิธีเฉลิมฉลองได้ ในพิธีนี้ผู้สูงอายุเจ้าของวันเกิดนั้นจะสวมชุดฮันบกที่ทอจากผ้าไหมหรือผ้าฝ้าย และบุตรหลานจะเป็นผู้ดำเนินการจัดงาน และต้องจัดเตรียมสถานที่และอาหารให้เพียงพอต่อแขกที่มาร่วมงาน

1.4.3 การจัดโต๊ะฮวานกับ

การจัดโต๊ะจะใช้โต๊ะขนาดใหญ่เพื่อวางอาหารและเครื่องดื่มเพื่อทำพิธี จะจัดวาง ลูกเกาลัดที่แกะแล้ว พุทรา ลูกสนที่แกะแล้ว ลูกวอลนัทที่แกะแล้ว ลูกพลับตากแห้ง และขนมต่างๆ โดยมีเส้นผ่าศูนย์กลาง 15 เซนติเมตร และมีความสูง 40 เซนติเมตร ไว้ด้านหน้าโต๊ะ และวางขวดเหล้าและแก้วเหล้าไว้บนโต๊ะด้วย ลูกชายคนโตจะต้องยืนอยู่ใกล้โต๊ะที่สุด เพื่อทำความเคารพและมอบแก้วเหล้า หลังจากนั้นจะเรียงตามลำดับอายุของบุตรหลานเพื่อทำความเคารพเช่นกัน

ภาพที่ 6 พิธีฮวานกับ

[ที่มา <http://terms.naver.com/entry.nhn?docId=570807>]

2. ความคิดความเชื่อที่ปรากฏในพิธีกรรม

2.1 ลัทธิขงจื้อ

ลัทธิขงจื้อเป็นลัทธิที่สำคัญที่สุดลัทธิหนึ่งของจีน ตั้งชื่อลัทธิตามศาสดาคือ ขงจื้อ ผู้เป็นนักปราชญ์ผู้ยิ่งใหญ่ที่มีอิทธิพลมากต่ออารยธรรมและวัฒนธรรมของจีนรวมถึงทั่วโลก

ลัทธิขงจื้อเป็นหลักจริยธรรม เน้นพฤติกรรมที่ถูกต้อง ความแน่นแฟ้นกลมเกลียวระหว่างกลุ่มคนต่างๆทางสังคม และเน้นความสำคัญของครอบครัวมากที่สุด เพราะครอบครัวคือสถาบันที่เล็กที่สุดและหลายครอบครัวรวมกัน ประกอบเป็นสังคม ดังนั้นครอบครัวจึงเป็นสถาบันที่สำคัญที่สุดที่เป็น

พื้นฐานทางสังคม ถ้าหากครอบครัวสงบสุข สังคมก็จะสงบสุขไปด้วย

คนเกาหลีจะมีพิธีกรรมสำคัญๆ ในชีวิตอยู่ 4 พิธี เรียกว่า ความสนชังใจ ได้แก่ พิธีบรรลุนิติภาวะ พิธีแต่งงาน พิธีศพ และพิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษ เพราะได้รับอิทธิพลจากลัทธิขงจื้อจากประเทศจีน และเมื่อคนเกาหลีจัดงานใดๆ ก็ตาม มักจะเชิญเพื่อนบ้านใกล้เคียงและญาติสนิทมิตรสหายเพื่อแสดงความรัก และสัมพันธ์อันดีต่อเพื่อนมนุษย์ของทั้งสองฝ่ายนั่นเอง เช่น พิธีแพกฮิล พิธีทล พิธีฮวานกับ เป็นต้น

2.1.1 ลัทธิขงจื้อในประเทศเกาหลี

เนื่องจากประเทศเกาหลีมีความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นกับประเทศจีน ทำให้ประเทศเกาหลีได้รับอิทธิพลมากมายจากประเทศจีน ทั้งภาษา วัฒนธรรม จารีต ประเพณี โดยรวมไปถึงความคิดความเชื่อ และศาสนา และนำมาปฏิบัติใช้ในชีวิตประจำวัน โดยลัทธิขงจื้อในเกาหลีในปัจจุบันนั้นเป็นลัทธิขงจื้อใหม่ที่เกิดจากการนำเอาแนวคิด 3 ลัทธิมารวมกันคือ ลัทธิขงจื้อ ลัทธิเต๋า และศาสนาพุทธ

การเข้ามาในเกาหลีของลัทธิขงจื้อนั้น ไม่มีบันทึกแน่ชัดว่าเข้ามาตั้งแต่เมื่อไร แต่เชื่อกันว่า เกาหลีรับลัทธิขงจื้อเข้ามาตั้งแต่ยุคสามอาณาจักรผ่านทางสัมพันธ์กับราชวงศ์ถัง โดยมีการจัดตั้งสถานศึกษาที่สอนเกี่ยวกับขงจื้อขึ้นหลายแห่งในทั้ง 3 อาณาจักร และต่อมาได้รับการพัฒนาและเผยแผ่ในยุคราชวงศ์โชซอน โดยกษัตริย์แทโจประกาศให้ลัทธิขงจื้อเป็นศาสนาประจำชาติ ทำให้ลัทธิขงจื้อยิ่งใหญ่ที่สุดในยุคนี้ โดยนำเอาหลักความคิดของลัทธิขงจื้อมาเป็นอุดมการณ์ของรัฐ และปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัดในชีวิตประจำวัน ทั้งขนบธรรมเนียม ประเพณี และพิธีกรรม

2.1.2 หลักพื้นฐานที่สำคัญของขงจื้อที่เกี่ยวข้องกับพิธีกรรม

เหริน

เหริน เป็นหลักคำสอนที่สำคัญของขงจื้อ อาจจะเรียกได้ว่าเป็น “หัวใจ” ของคำสอน ทั้งนี้ เพราะเหตุว่า บนพื้นฐานของคำสอนเรื่องเหริน สามารถเชื่อมโยงไปสู่หลักการแห่งคำสอนอื่น ๆ ในปรัชญาขงจื้อทั้งหมด เหริน (仁) มาจากคำ 2 คำประกอบกัน คำแรก มีความหมายว่า “คน” ส่วนคำที่สองมีความหมายว่า “สอง” ตามศัพท์จึงแปลว่า “สองคน” แต่โดยความหมาย ท่านผู้รู้แนะนำว่า คำที่เหมาะสมที่จะใช้สื่อถึงเหรินได้ดีที่สุดก็คือคำว่า “ความรัก” สอดคล้องกับบทนิยามที่ขงจื้อให้ไว้เมื่อมีคนไปถามว่า เหริน คืออะไร ขงจื้อตอบสั้น ๆ ว่า รักเพื่อนมนุษย์ (ai ren) คำว่า “คน” และ “สอง” จึง

เท่ากับเป็นการสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์กับสังคม (พระมหายวง ทิวากโร (คนทา) : 2549)

ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ในสังคมเกาหลีนั้น จะปรากฏชัดในความสัมพันธ์ระดับครอบครัวและชุมชนมากที่สุด เนื่องจากครอบครัวสำหรับชาวเกาหลีนั้น ถือเป็นพื้นฐานที่สำคัญที่สุดในสังคม ดังเช่นเมื่อคนเกาหลีจัดงานพิธีกรรมสำคัญๆ ในชีวิตขึ้น เช่น พิธีแพกอิล พิธีทล พิธีแต่งงาน พิธีฮวานกับ พิธีศพ พิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษ เป็นต้น มักจะเชิญญาติสนิทมาร่วมงาน ยังถือเป็นการรวมตัวของครอบครัวและคนในชุมชนอีกด้วย นอกจากนี้ในพิธีแพกอิลและทลที่เมื่อเชิญแขกมาร่วมงานแล้วยังมีการมอบดอกไม้เป็นของตอบแทน และแขกก็จะมอบของตอบกลับ เช่นนี้ถือเป็นการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์ และสามารถบอกถึงความสัมพันธ์ที่อยู่ร่วมกันในสังคมอย่างสงบสุขได้ชัดเจน

หฺลี

หฺลี โดยภาพรวมแล้ว หฺลี ครอบคลุมถึง 3 พื้นที่ชีวิต คือ พิธีกรรม มารยาท และความประพฤติที่เหมาะสม หฺลีในภาษาไทย หมายถึง จารีต ซึ่งก็คือ ขนบ ธรรมเนียม และประเพณี (ปกัศรา เม็คคี่ : 2555)

หฺลี หมายถึงขนบจารีต และพิธีกรรมในบริบทสังคมต่างๆ เช่น พิธีแต่งงาน พิธีศพ การต้อนรับแขก การเข้าเฝ้ากษัตริย์ เป็นต้น รวมถึงเป็นหลักแบบแผนปฏิบัติที่เหมาะสมตามนามคู่สัมพันธ์ต่างๆ เช่น การดูแลพ่อแม่ยามแก่ชรา การเชื่อฟังและเคารพพี่ เป็นต้น ในความหมายกว้าง หฺลีจึงเป็นมาตรฐานทางสังคม หฺลีเป็นกฎทางสังคมที่ควรปฏิบัติเพื่อสืบทอดความต่อเนื่องทางวัฒนธรรม และคงความสัมพันธ์ของคนในสังคมเอาไว้

เนื่องจากประเทศเกาหลีได้รับอิทธิพลเรื่องลัทธิขงจื้อจากประเทศจีนมาก ทำให้ประเทศเกาหลีกลายเป็นประเทศที่มีพิธีกรรมมากเช่นเดียวกับประเทศจีน ตัวอย่างพิธีกรรมในประเทศเกาหลี ได้แก่ พิธีแพกอิล พิธีทล พิธีเซ่นฮยอน พิธีแต่งงาน พิธีฮวานกับ พิธีศพ พิธีเซ่นไหว้บรรพบุรุษ เป็นต้น การจัดพิธีกรรมนี้เป็นสิ่งที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติตามหลักหฺลีและเหริน ที่หลักทั้งสองนั้นมีความเกี่ยวข้องกันอย่างแยกไม่ออก กล่าวคือ การจัดพิธีกรรมเป็นหฺลี เมื่อจัดขึ้นจะเชิญญาติสนิทมิตรสหายมาร่วมงาน ถือเป็นเหริน คือการแสดงความรักต่อเพื่อนมนุษย์

2.2 ความเชื่อเรื่องเทพเจ้า (เทพเจ้าคุณย่า 3 องค์)

เทพเจ้าคุณย่า 3 องค์ เป็นเทพเจ้าที่คอยดูแลเด็กตั้งแต่เกิดเพื่อให้เด็กมีสุขภาพร่างกายที่แข็งแรง เมื่อทำคลอดก็จะขอพรให้เทพเจ้าคุณย่า 3 องค์ช่วยให้คลอดง่าย และเมื่อเด็กป่วยก็จะขอให้เทพเจ้าช่วยให้เด็กหายป่วย โดยเทพเจ้าคุณย่า 3 องค์นี้จะช่วยดูแลเด็กตั้งแต่เกิดจนเมื่อเด็กอายุ 7 ปี

เมื่อเด็กคลอดออกมาจะต้องมีพิธีไหว้เทพเจ้าคุณย่า 3 องค์ เพื่อขอบคุณที่ช่วยดูแลเด็กให้คลอดง่ายและเกิดมาอย่างปลอดภัย โดยการตั้งโต๊ะไหว้วันนั้น จะมีเพียงซุสหาญและข้าวสวยเท่านั้น การตั้งโต๊ะเพื่อไหว้ขอบคุณเทพเจ้านี้ในอดีตจะจัดในวันที่มีตัวเลขสำคัญ โดยนับตั้งแต่วันที่เด็กเกิดคือ วันที่ 3, 7, 21 และ 100 โดยช่วงเวลา 100 วัน ถือเป็นช่วงเวลาที่เหมาะสมสำหรับเด็ก เนื่องจากสาธารณสุขที่ยังไม่พัฒนาในอดีตทำให้การที่เด็กจะสามารถมีชีวิตรอดได้นั้นเป็นเรื่องที่ยากลำบาก แต่ในปัจจุบันนั้นจะตั้งโต๊ะเพียงวันครบ 100 วันและวันเกิด 1 ปี เท่านั้น

ความคิดความเชื่อเรื่องเทพเจ้าคุณย่า 3 องค์นี้ คล้ายกับความเชื่อเรื่องแม่ซื่อของคนไทย คือจะช่วยเหลือปกป้องเด็กทารก แต่มีความแตกต่างเล็กน้อยคือ เทพเจ้าคุณย่า 3 องค์นี้จะช่วยดูแลทั้งเด็กทารกและแม่เพื่อให้มีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรงจนกระทั่งเด็กอายุครบ 7 ปี และแม่ซื่อนั้นจะช่วยดูแลเช่นกัน แต่ถ้าหากเด็กทารกนั้นเป็นเด็กดี น่ารัก แม่ซื่อจะนำเด็กทารกคนนั้น ไปอยู่ด้วย

2.3 ลัทธิเต๋า

ลัทธิเต๋ามีกำเนิดในประเทศจีน ต้นกำเนิดเดิมของลัทธิเต๋าไม่ใช่ลัทธิหรือศาสนา แต่เป็นปรัชญาธรรมเพื่อการดำเนินชีวิตอย่างมีคุณค่า โดยอยู่อย่างกลมกลืนกับธรรมชาติ ต่อมาถูกดัดแปลงให้สอดคล้องกับความเชื่อดั้งเดิมของจีนซึ่งบูชาพระเจ้าประจำธรรมชาติ ผสมกับความเชื่อในทางไสยศาสตร์อื่น ๆ จึงเกิดเป็นลัทธิเต๋า โดยศาสดาผู้ให้กำเนิดลัทธินี้คือ "เหลาจื่อ"

ลัทธิเต๋ามีแนวคิดที่สำคัญประการหนึ่งคือ แนวคิดเรื่อง "หยิน-หยาง" ซึ่งเป็นทฤษฎีที่อธิบายว่าการเกิด การพัฒนา และการเปลี่ยนแปลง ของสรรพสิ่งทั้งมวลนั้น เกิดจากบทบาทของพลังตรงข้ามที่มีต่อกันสองสิ่ง ที่ดำรงอยู่ในโลกธรรมชาติทุกแห่ง

แนวความคิดเรื่องหยินหยางที่ปรากฏในพิธีกรรมของเกาหลีนั้น ปรากฏในรูปของต๋อก 5 สี เพื่อ

เป็นสัญลักษณ์แทนธาตุทั้ง 5 ของหยินหยางที่หมายถึง วัตถุ 5 อย่างที่มีอยู่ในธรรมชาติประกอบด้วย ไม้ ไฟ ดิน โลหะ น้ำ อันเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับชีวิตมนุษย์ดังคำกล่าวที่ว่า “ดินเป็นที่เกิดของสรรพสิ่งทั้งมวล น้ำและไฟเป็นแหล่งให้อาหาร ไม้และโลหะเป็นสิ่งที่มนุษย์ใช้สร้าง” ซึ่งทฤษฎีธาตุทั้ง 5 นี้เป็นการนำเอาธาตุต่าง ๆ ในธรรมชาติมาเชื่อมโยงกับวัตถุต่าง ๆ และอวัยวะในร่างกายคน ดังเช่นภาพด้านล่าง (sinsae : 2556)

ภาพที่ 7 ธาตุทั้ง 5

[ที่มา <http://www.chinese-horo.com/หยินหยาง-แพทย์แผนจีน>]

2.4 ความคิดเรื่อง "พวกเรา"

คนเกาหลีมีความคิดเรื่อง "พวกเรา" อยู่อย่างหนักแน่น คนเกาหลีจะแบ่งคนใน และคนนอกออกจากกัน คือ คนในครอบครัว และคนนอกครอบครัว คนในครอบครัวคือคนในรั้วบ้านกับคนนอกรั้วบ้าน เพราะสังคมเกาหลีเป็นสังคมแบบนิยมความเป็นพวกพ้อง ดังเช่นที่ปรากฏในวันแพกฮิลที่จะกันเชือกคิมจูลที่นอกจากจะเพื่อสกัดกั้นสิ่งชั่วร้ายออกไปแล้ว ยังเพื่อกันคนนอกครอบครัวเข้าบ้านอีกด้วย สังคมที่นิยมแบบพวกพ้องของคนเกาหลีนี้ นอกจากจะแบ่งเป็นครอบครัวแล้ว ยังสามารถแบ่งออกได้เป็น สายเลือด บ้านเกิด และ โรงเรียนหรือมหาวิทยาลัย อีกด้วย เพราะการแบ่งเช่นนี้หมายถึงความเป็นพวกเดียวกันหรือมีจิตใจเดียวกันนั่นเอง

2.5 ความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ (ปีนักษัตร)

ความเชื่อเรื่องปีนักษัตรนี้ปรากฏในพิธีชวานกับเรื่องการเวียนมาครบ 5 รอบ ของวันเกิดตามปี นักษัตรของตนเอง ซึ่งความเชื่อเรื่อง 12 นักษัตรนี้เป็นมรดกทางวัฒนธรรมอย่างหนึ่งของจีน ที่คนจีน คิดขึ้นมาเพื่อช่วยในการคำนวณและจดจำเรื่องปีมาแต่โบราณ ปีนักษัตร หรือ นักษัตร เป็นปีตามปฏิทินสุริยคติของไทยและชาติอื่นในเอเชีย เช่น จีน เวียดนาม และญี่ปุ่น แบ่งเป็นรอบปี รอบละสิบสองปี แต่ละปีกำหนดสัตว์เรียกเป็นชื่อเรียกกันไปคือ ชวด ฉลู ขาล เถาะ มะโรง มะเส็ง มะเมีย มะแม วอก ระกา จอ และ กุน

นอกจากนี้ความเชื่อเรื่องการเวียนมาครบ 5 รอบนั้น ยังสัมพันธ์กับความเชื่อเรื่องอวัยวะภายใน ทั้ง 5 ตามธาตุทั้ง 5 ของหยินหยางอีกด้วยว่า การเวียนมาครบ 1 รอบตามปีนักษัตรนั้น คือความเสื่อมของอวัยวะ 1 ชุด ถ้าเวียนครบ 5 รอบ เท่ากับใช้อวัยวะทั้ง 5 ครบแล้ว ถือว่าร่างกายหมดอายุขัยแล้ว ดังนั้นจึงต้องทำพิธีสวดขอพร อธิษฐาน ให้มีชีวิตยืนยาวนั่นเอง

สรุปผลการวิจัย

การจัดพิธีกรรมต่างๆของชาวเกาหลีนั้นสะท้อนถึงความสัมพันธ์ของคนเกาหลีได้ชัดเจน เพราะการจัดพิธีนั้นถือเป็นการรวมตัวของญาติมิตรและเพื่อนสนิททั้งหลายที่มีความสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน โดยในอดีตมักจะจัดงานกันในบ้านแต่ปัจจุบันมักจะจัดที่ร้านอาหารหรือสถานที่รับจัดงาน โดยเฉพาะเพื่อความสะดวกในการจัดงาน และพิธีกรรมฉลองอายุของคนเกาหลีทั้ง พิธีแพกฮิล พิธีทล พิธีช็องนย็อน และพิธีชวานกับ นั้นแสดงถึงการให้ความสำคัญกับอายุและความกตัญญูแก่ผู้ที่ต่อผู้สูงอายุ โดยการจัดพิธีทั้งหลายนั้นมีสาเหตุมาจากการที่สาธารณสุขและการแพทย์ที่ไม่ก้าวหน้าในอดีต ความคิดความเชื่อเรื่องโหราศาสตร์ ศาสนา และเทพเจ้าด้วย

ความคิดความเชื่อที่คนเกาหลีส่วนใหญ่นับถือนั้นก็สะท้อนออกมาผ่านพิธีกรรมต่างๆในชีวิต เช่น ลัทธิงจ็อ ซึ่งได้รับอิทธิพลจากประเทศจีนมาตั้งแต่โบราณ โดยลัทธิงจ็อนี้ให้ความสำคัญกับพิธีกรรม ความรักต่อเพื่อนมนุษย์ และความกตัญญูแก่ผู้ที่ต่อผู้สูงอายุ คนเกาหลีจึงมีพิธีต่างๆใน

ชีวิตมากมาย

ถึงแม้การจัดพิธีกรรมในประเทศเกาหลีนั้น จะได้รับอิทธิพลความเชื่อจากประเทศจีน แต่ชาวเกาหลีได้ดัดแปลงให้เข้ากับประเทศของตน เช่น สิ่งของที่ใช้ในการประกอบพิธีกรรม ความเชื่อเรื่องเทพเจ้าของเกาหลี เป็นต้น นอกจากนี้ประเทศเกาหลีแล้วยังมีประเทศอื่นๆอีกมากมายที่มีการจัดพิธีกรรมต่างๆเหล่านี้ เนื่องจากการที่ได้รับอิทธิพลของลัทธิขงจื้อจากประเทศจีนที่แพร่หลายเข้าสู่ประเทศอื่นๆทั่วโลกผ่านการค้าขายและความสัมพันธ์ทางการทูตตั้งแต่โบราณกาล

บรรณานุกรม

เอกสารภาษาไทย

Korean Overseas Information Service. ความรู้เรื่องเกาหลี. กรุงเทพมหานคร: แพร่พิทยา อินเตอร์เนชั่นแนล, 2517

นภคล ชาดิประเสริฐ. ประเพณีที่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของชาวเกาหลี. กรุงเทพมหานคร: โครงการเกาหลีศึกษา สถาบันเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2544

จินดา จำเจริญ และคณะ, ผู้แปล. สารานุกรมเกี่ยวกับเกาหลี. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพมหานคร: แดของแพ็คกิ้ง แอนด์ พรินต์ติ้ง, 2546

พระมหาหวง ทิวากโร (คนทา). การเปรียบเทียบแนวความคิดเรื่องเหรินในปรัชญาขงจื้อกับเมตตาในพุทธปรัชญาเถรวาท. วิทยานิพนธ์ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณวิทยาลัย, 2548

วราภา พิชยวัฒน์. วัฒนธรรมครอบครัวเกาหลีตามแบบวิถีขงจื้อ. สารนิพนธ์ปริญญาอักษรศาสตร์ บัณฑิต โครงการเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2551

ดำรงค์ ฐานดี. คนเกาหลี: มุมมองจากคนภายใน. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง “คุณลักษณะที่พึงประสงค์ในการพัฒนาขีดความสามารถเชิงการแข่งขัน (competency) ของชุมชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยการถอดบทเรียนการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (best practice) ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของคนและชุมชนของประชากรชาวเกาหลีได้ในประเทศไทยและประเทศเกาหลีใต้”.

กรุงเทพมหานคร: ศูนย์เกาหลีศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง, 2555

เอกสารภาษาเกาหลี

National Institute of the Korean Language. Random Catch Our Cultures. Seoul: National Institute of the Korean Language, 2004

Shin Seungmi and Others. Our Characteristic Tables. Seoul: Ryu Jae Dong, 2005